

[Miljøministeren]

lering i det åbne land modsvares af lempelser i de bebyggede områder, hvor sagsmængden er størst.

Miljømæssigt betyder lovforslaget, at det nære kystlandskab med dets særlige geologiske værdier i højere grad end hidtil sikres som landskabstype samtidig med, at det uforstyrrede samspil mellem land og vand bedre sikres til gavn for friluftslivet.

Lovforslaget skal i øvrigt ses i forlængelse af den indsats, der i disse år gøres i EF for at fremme en fælles kyststrategi, som det danske formandskab sidste forår ønskede fremmet.

Aktivitetspres og problemer langs kysterne findes også i andre medlemslande. Jeg håber, at den danske indsats kan understøtte det nært forestående samarbejde om en kyststrategi i EF og blive et eksempel til efterfølgelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg anbefale det til Folketingets hurtige og velvillige behandling.

Jan Kørpe Christensen (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af ventelisterne på offentlige sygehuse ved inddragelse af private og udenlandske hospitaler i sygdomsbehandlingen samt ved inddragelse af ventetidsgaranti.

(Beslutningsforslag nr. B 64).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager beslutningsforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Anden behandling af lovforslag nr. L 73:

Forslag til lov om butikstid.

Af industriministeren (Trøjborg).

(Fremsat 18/11 93. Første behandling 1/12 93. Betænkning 27/1 94).

Der var stillet 9 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 2 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om ophævelse af lov om butikstid. (Afskaffelse af lukkeloven).

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Fremsat 10/11 93. Første behandling 1/12 93. Betænkning 27/1 94).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, henholdsvis tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Lissa Mathiasen (S):**

Som det også fremgik ved førstebehandlingen den 1. december 1993 af dette lovforslag, var vi fra Socialdemokratiets side meget optaget af, så hurtigt som det var forsvarligt, at få færdigbehandlet lovforslaget ud fra ønsket om at få skabt ro, så man kunne vide, hvor man stod, og hvad man havde at rette sig efter.

Jeg erkender så, at der er gået lidt længere tid end forventet. Vi har naturligvis også villet respektere det ønske, bl.a. De Konservative havde, om, at vi tog den tid, som vi mente at have behov for.

Det betyder bl.a., at ifølge ændringsforslag nr. 8 er ikrafttrædelsen af butikstiden fastsat til 1. august i år. Vi har klart i ændringsforslaget givet udtryk for, at vi ønsker at respektere, at arbejdstidsændring og placering af arbejdstiden naturligvis er noget, der skal aftales mellem arbejdsgiver og arbejdstager i overensstemmelse med overenskomstregler og funktionærlovens bestemmelser.

Vi ønskede i den forbindelse at sikre butiksindehavere og personale i de enkelte butikker de bedste muligheder for at nå frem til en hensigtsmæssig aftale, og derfor blev der lagt op til den 1. august 1994, men da vi i dag skriver den 4. februar 1994 og dette først er anden behandling, vil jeg godt bede om, at lovforslaget går tilbage til udvalget mellem anden og tredje behandling, så vi dér får mulighed for at drøfte, hvad jeg vil betragte som nødvendige ændringer, for at ikrafttrædelsen stadig væk kan være

[Lissa Mathiasen]

i overensstemmelse med Socialdemokratiets ønske, og det vil sige en udskydelse af ikrafttrædelsen, for så vidt angår butikstiden – og kun butikstiden – til 1. september 1994.

Flemming Hansen (KF):

Jeg takker formanden for Folketingets Erhvervsudvalg for den imødekommende, hun viser ved at foretage den ændring, vi har foreslået. Den er selvfølgelig både ret og rimelig, og jeg er glad for, at formanden for Erhvervsudvalget anerkender det.

Men vi står snart over for vedtagelsen af regeringens lukkelovsforslag, som ganske uomtvisteligt vil betyde butiksdøden for tusindvis af små forretninger og desværre først og fremmest små forretninger i de små samfund. Det er der reelt ingen mennesker der sætter spørgsmålstegn ved, og utrolig mange henvendelser fra handelsstandsforeninger og brancheforeninger til Folketingets Erhvervsudvalg bekræfter det.

Den henvendelse, der har gjort mest indtryk på os i Folketingets Erhvervsudvalg, tror jeg nok var henvendelsen fra Foreningen af Dagligvaregrossister inden for købmændsbranchen, der ganske enkelt skriver til os:

»Den løsning, der foreligger, er ikke acceptabel. Der tages ikke i nødvendigt omfang hensyn til lokalsamfundene, der med den ny lukkelov bliver affolket.«

Det skriver altså dagligvaregrossisterne i Danmark, der repræsenterer en engrosomsætning – jeg sagde engrosomsætning – på mere end 8,5 mia. kr.

Det er altså ikke alene købmændene, men det er købmændenes leverandører, der er kommet til den erkendelse, at det betyder, at landsbysamfundene bliver affolket. Jeg gør bare opmærksom på, at det er et fantastisk tungt ansvar at påtage sig.

Jeg erkender, at for de meget store kæder – som der ikke er så mange af i Danmark – er det et fremragende lovforslag. De får nøjagtig, hvad de vil have, nemlig den konkurrenceparameter, der skal til for at udkonkurrere de små, for de kan holde åbent to lange lørdage, hvad de små detailhandlere ingen chance har for, fordi deres medarbejdere ifølge overenskomsten selv skal tilsigte, at de kun arbejder én lang lørdag om måneden, og det kan de 90 pct. af butikkerne i Danmark, som har under fem medarbejdere, ikke tilpasse sig.

Jeg siger derfor endnu en gang til Socialdemokratiet og specielt til Kristeligt Folkeparti, at det er et fantastisk tungt ansvar, de nu påtager sig, men at de ikke kan komme og sige, at de har gjort det med bind for øjnene, for vi har sagt det mange gange.

Man må i det hele taget sige, at det er ejendommeligt, at vi har en regering, der virkelig ønsker – og det er sagt af utallige brancheorganisationer og handelsstandsforeninger – med dette lovforslag at slå små virksomheder ihjel, samtidig med at man fremsætter det ene forslag efter det andet, der skal give tilskud til oprettelse af nye små virksomheder.

Jeg kan simpelt hen ikke med min bedste vilje se fornuften i det. Jeg beklager det, og jeg beklager specielt, at Kristeligt Folkeparti, som, da vi behandlede lukkelovsforslaget for 15 måneder siden, delte min opfattelse, ikke længere gør det.

Jeg er dog klar over – det siger jeg til fru Merethe Due Jensen, så hun ikke farer op som en prop om et øjeblik – at det ikke denne gang er fru Merethe Due Jensen, der udgør flertallet. SF står også bag det, så Kristeligt Folkeparti ligger denne gang lidt beskyttet i medvind, men det fritager altså ikke partiet for et fantastisk ansvar ved at stemme for denne lov.

Med hensyn til ændringsforslagene er der et enkelt, som jeg må gøre Folketinget opmærksom på. Det er ændringsforslag nr. 3 til § 3, stk. 2, hvoraf det fremgår, at der skal være en klar adskillelse mellem de butikker, der er omfattet af butikstidsreglerne, og sortimentsbutikkerne. Man forlanger nu ikke alene, at de skal være adskilt inde i butikken ved, at man lukker af, men – og folk tror, det er løgn – man forlanger, at man skal bygge to butikker ved siden af hinanden, så man kan åbne den ene kl. 20, når den anden lukker.

Jamen har de partier, der vil vedtage det, da overhovedet ikke noget inde i hovedet? Hvordan skal man gøre det i praksis? Skal den lille butiksejer i landsbyen med to indbyggere bygge en butik ved siden af, hvor han kan holde åbent fra kl. 20? Der er da ikke fornuft i det, og selv om man har nogle principper, har man da lov at tænke sig om.

O.k. jeg kan ikke gøre mere ved det, og vi kan ikke blive ved med at forlænge lukkelovsdebatten, men jeg skal bare sige, at jeg her til morgen har fået et brev – og jeg vil tro, at an-

[Flemming Hansen]

dre folketingsmedlemmer også har fået det – fra HK i Kalundborg, hvori der står, at de har tilladt sig at lave en meget stor undersøgelse, som bekræfter det, som alle andre undersøgelser viser, nemlig at der ikke er behov for ændrede åbningstider, endsige noget udtalt ønske om ændring af den nuværende lov om butikstid.

Hvorfor vil Socialdemokratiet blive ved at gå imod sine egne? Det er da i orden, at det går imod de 90 pct. af detailhandelen, og jeg kan ikke fortænke det i, at det åbenbart har et ideologisk ståsted, men hvorfor går det imod sine egne? Samtlige HK-afdelinger siger, at vi skal lade være at røre lukkeloven, for den fungerer godt. En af de største succeser, Folketinget har haft, er endda den ene lange lørdag om måneden, som fungerer fantastisk godt, men alligevel vil man ændre på det. Jeg beklager det, men vi har selvfølgelig endnu en chance, når forslaget går tilbage til udvalget. Jeg tror dog ikke, at betonsocialisterne i Socialdemokratiet vil ændre deres opfattelse, og det beklager jeg, for jeg synes, at den lukkelov, vi har i dag, fungerer godt.

Det eneste alternativ er i virkeligheden det forslag, som Fremskridtspartiet har fremsat om en total liberalisering, hvor vi kun er uenige i spørgsmålet om søndage.

Det, man nu laver her, er det værste makværk, der er set nord for Alperne.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes en gang imellem, at det kan være lidt svært at fornemme, hvad det egentlig er, hr. Flemming Hansen og De Konservative mener om lukkeloven.

Hr. Flemming Hansen brugte som udgangspunkt et brev fra HK i Kalundborg, som er betænkelig ved en udvidelse af åbningstiden på de fire en halv time pr. uge, der her er tale om.

For klarhedens skyld vil jeg godt lige spørge, om jeg ikke har forstået det ret, når jeg mener, at det var Det Konservative Folkepartis egen minister, forhenværende industriminister Anne Birgitte Lundholt, der i forrige samling fremsatte et lovforslag, der stort set betød en ophævelse af lukkeloven, og at det blev støttet af hr. Flemming Hansen.

Er det rigtigt forstået, at De Konservative inklusive hr. Flemming Hansen stadig væk er

indstillet på – hvis vi ser bort fra søndagene – totalt at ophæve lukkeloven og dermed ikke blot at give fire en halv time, men give totalt frit slag? Det vil betyde, at de små kommer totalt i klemme.

Jeg synes, hr. Flemming Hansen skylder et meget klart svar på, om det er korrekt forstået, at De Konservative rent faktisk ønsker at ophæve lukkeloven, undtagen for så vidt angår søndag.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Når hr. Flemming Hansen rejser spørgsmålet om den undersøgelse, der foreligger fra HK i Kalundborg, vil jeg godt sige, at den kan man ikke bruge til ret meget. Det er jo ikke en undersøgelse som sådan, men noget, der har været lagt frem i butikkerne, og det kan lige så godt være underskrevet af HK'ere som af andre. Hvis man skal bruge »undersøgelsen« til noget, siger den i hvert fald også, at alle er enige om, at der skal være en lukkelov.

Vi støtter de ændringsforslag, der er stillet, og jeg har for lang tid siden erkendt, at er der én ting, man ikke kan blive enig om i Folketinget, er det lukkeloven. Nu har vi diskuteret det i 5-6 år, så jeg hilser med tilfredshed, at der nu endelig kommer noget på bordet, men jeg synes, det er godt, som både Socialdemokratiet og SF har fremført det adskillige gange, at vi afventer, at organisationerne, herunder HK, er blevet enige om noget. Der har været øvet pression mod organisationerne, men der er kommet noget godt ud af det, som vi støtter.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal gerne gentage for fru Lissa Mathiasen, hvad jeg sagde under førstebehandlingen. Det Konservative Folkeparti fremsatte i sidste samling, i den forrige regerings tid, et forslag, der gik ud på at ophæve lukkeloven undtagen om søndagen. Under førstebehandlingen sagde jeg, at det gik jeg og den konservative folketingsgruppe stadig væk ind for, men da der ikke er flertal i Folketinget for det, er vi nødt til at forholde os til regeringens forslag, som der er et ganske betydeligt flertal for. Det lægger jeg ikke skjul på, og det sagde jeg også til fru Pia Kjærsgaard, da fru Pia Kjærsgaard

[Flemming Hansen]

gaard spurgte mig under førstebehandlingen, så der er ingen ændring i Det Konservative Folkepartis opfattelse.

Sagen er nemlig den, at en ophævelse af lukkeloven bortset fra søndag efter min bedste overbevisning – men jeg erkender, at det kan kun blive en trossag – vil give nøjagtig den lukkelov, vi har i dag, bortset fra at vi ikke ville få det frygtelige skel mellem § 1- og § 3-butikker, så den lille købmand i Sdr. Omme skal til at bygge en ny butik ved siden af den bestående.

Til hr. Tommy Dinesens indlæg kan jeg sige, at jeg kun refererede – og det var et direkte citat – hvad HK i Kalundborg skrev til mig i et brev, men jeg kan ikke tro andet, end at HK har ret, for det er det samme, vi har hørt fra alle de andre HK-organisationer, vi har fået brev fra.

(Kort bemærkning).

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg må nok sige, at jeg undrer mig over det hykleri, vi skal høre i dag fra De Konservative. Hvis der ikke var lavet et forslag til lukkelov som det, der foreligger i dag, kunne jeg frygte, at der ville blive lavet en lukkelov efter hr. Flemming Hansens mening, som ville gå fuldstændig efter storkapitalens bibel, og det ville være langt værre end det, der ligger foran os i dag.

Det er lidt utroligt, at vi skal høre, at hr. Flemming Hansen nu pludselig tager HK i forsvaret; det har han da ikke gjort tidligere.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes egentlig, det er dejligt at høre, at hr. Flemming Hansen også tager henvendelser fra HK ad notam.

Jeg vil godt spørge hr. Flemming Hansen, om HK'erne i den henvendelse, der er kommet, rent faktisk lægger op til, at det er rigtigt at ophæve lukkeloven. Sådan som jeg har forstået henvendelserne, herunder også den fra HK i Kalundborg, går det tværtimod på, at man er bekymret over, at vi blot udvider med de fire en halv time. Er det i overensstemmelse med brevet fra HK i Kalundborg, når hr. Flemming Hansen siger, at de ønsker at ophæve lukkeloven? Hvis ikke, synes jeg egentlig, det er en ret ubehagelig måde at bruge en gruppe medarbejdere på.

Anden næstformand (Grove):

Der er meget støj i salen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Der skal i hvert fald overhovedet ikke herske tvivl om – og det tror jeg heller ikke der gør – hvad Fremskridtspartiet ønsker med lukkeloven. Vi ønsker en total ophævelse af lukkeloven, og vi er ikke engang enige i, at man skal holde lukket om søndagen; man kender vores forslag.

Når jeg bad om en bemærkning, var det sådan set på grund af fru Merethe Due Jensens barske bemærkning om, at man alene tjente storkapitalen ved at liberalisere lukkeloven. Jeg må stærkt anholde den bemærkning. Jeg er fuldt overbevist om, at netop en liberalisering af lukkeloven vil betyde, at de små butikker får bedre vilkår. Det er urimeligt, at man har den holdning, at det vil give flere kunder, hvis man skal lukke eller åbne på et bestemt tidspunkt. Det bør være sådan, at man skal holde åbent, når der er behov for det, og når kunderne er der! Det var blot, fordi jeg syntes, at det med storkapitalens bibel var lige stærkt nok fra et medlem af Kristeligt Folkeparti.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg må også nok sige, at jeg synes, fru Merethe Due Jensen strammede den lige lovlig meget, da hun sagde, at det var storkapitalen, vi gik efter. Det var tværtimod det modsatte, jeg sagde, men jeg vil ikke stå og gentage hele min lange tale.

Sandheden er jo den, at hvis lukketiden var helt fri bortset fra om søndagen, ville den lille butik i landsbysamfundet kunne tilpasse sig fuldstændig og holde åbent, når der var behov for det. Nu tvinger man den ind i nogle systemer, hvor den bl.a. skal tvinges til at have åbent to lange lørdage, hvad den ikke har en chance for at konkurrere med Bilka i, og det ved fru Merethe Due Jensen også.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg starte med at sige, at Venstre ikke er tilhænger af rødskløverregeringens forslag til butikstid.

[Svend Erik Hovmand]

Mange har sagt – senest i et brev fra HK'ere i Kalundborg – at man er tilfreds med den lov, der er i dag, men det er der jo ikke flertal for i Folketinget. På den baggrund må vi sige, at en ændring efter vores opfattelse selvfølgelig må bygge på et liberalt grundlag; vi skal ikke have flere restriktioner.

Man kan spørge sig selv, om det i virkeligheden er et stort holdningsmæssigt spørgsmål om, hvor meget statsmagten skal blande sig. Skal det være statsmagten, der afgør, om man må sælge sennep og krydderier i den ene butik, men ikke i den anden? Er det en statsmagts opgave at afgøre, om man må sælge damestrømper i den ene butik og herrestrømper i den anden? Kan det være rigtigt, at statsmagten skal diktere åbningstider i et frit erhverv i et frit land – i øvrigt til skade for mange butikker? Er der dog ingen grænser for, hvad statsmagten skal bestemme? Jeg synes, at dette forslag fra regeringen indeholder mange eksempler på situationer, som kan vise sig at blive overordentlig vanskelige for mange handlende og ikke mindst for deres kunder.

Det seneste eksempel i den retning har vi fået med et nyt ændringsforslag, nr. 3, som den socialdemokratisk ledede regering netop har i betænkningen. Det kan efter min opfattelse bidrage til at lukke den sidste butik i mange mindre landsbysamfund og kan også være til meget stor skade for mange andre mindre butikker i de større bysamfund.

Forslaget, der efter min mening er fuldstændig grotesk, indebærer nemlig, at hvis f.eks. en almindelig købmand eller en brugsforening har åbent et par timer søndag formiddag for at sælge morgenbrød – hvad der jo er tilfældet i mange mindre bysamfund – skal der i fremtiden indrettes en helt speciel butik til formålet. Der skal være en separat indgangsdør for kunderne, der skal være en ubrudt væg – nærmest en Berlinmur – mellem specialbutikken og dagligvarebutikken, og specialbutikken skal oven i købet have sit eget helt specielle lagerrum, herunder selvfølgelig de nødvendige køle- og frysefaciliteter osv., som lovgivningen på næringsområdet forlanger.

Det er ikke bare den lille købmand på landet, jeg her taler om, det er sandelig også mange andre mindre butikker rundt om i vores byer. Jeg tror ikke engang, at statsmagten i det gamle Østeuropa kunne finde på at lave en så-

dan begrænsning i den frie næring. Det er i bogstaveligste forstand betonsocialisme, og enhver kan sige sig selv, at det vil være forbundet med langt større omkostninger, end salget af morgenbrød giver basis for. Herved mister mange mindre handlende den ekstra indtjening, som måske lige netop har kunnet holde liv i landsbyens sidste butik, og samtidig mister mange den lokale indkøbsmulighed, hvilket så betyder ringere vilkår for den femtedel af befolkningen, der bor i landområderne.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at de fire regeringspartier, som står bag dette, har kunnet lægge deres sjæl i denne sag og skrive under på en sådan dirigerende, samtidig med at man med den nye lukkelov favoriserer de helt store lavprisvarehuse. Jeg er virkelig forundret, absolut ikke over betonsocialismen i Socialdemokratiet, men over, at de øvrige partier kan gå med til den slags.

Pia Kjærsgaard (FP):

Der er ingen tvivl om, at regeringens lukkelov formentlig bliver vedtaget, og det eneste, man kan være en smule tilfreds med, er, at det bliver udskudt til 1. september i år. Det betyder, at vi får en mere restriktiv lukkelov end den, vi har i øjeblikket.

Fru Lissa Mathiasen sagde, at vi nu skulle have ro om lukkeloven. Jeg vil godt garantere, at så længe vi har en lukkelov, vil den blive taget op med jævne mellemrum. Der er ingen tvivl om, at så længe man herindefra bestemmer, hvornår man skal åbne, og hvornår man skal lukke, vil det naturligvis være noget, som Folketinget jævnlig vil tage op til debat.

Der er så utrolig mange ting i det forslag til ny lukkelov, regeringen fremlægger, som Fremskridtspartiet er uenig i. F.eks. synes vi, det er besynderligt, at man lægger de to lange lørdage den første og den sidste lørdag i måneden, dvs. at man får to lørdage lige efter hinanden, hvor man har åbent til kl. 17. Hvis man havde været lidt smidig, havde man nok sagt hver lørdag til kl. 16.

Jeg tror, det havde været overskueligt for forbrugerne, og at det ville være mere overskueligt for de turister, som kommer til Danmark, end to lørdage efter hinanden, hvor man kan have åbent til kl. 17.

Vi synes også, det er utrolig dårligt, at man skal holde lukket juleaftensdag. Hvorfor i al-

[Pia Kjærsgaard]

verden skal man det? Der er utrolig mange butikker, som har et meget stort salg netop den dag, og der er mange forbrugere, som har behov for at handle de fire timer, sådan som det har været indtil nu. Der er mig bekendt ikke nogen i branchen, som man plejer at sige fra Folketingets talerstol, der ønsker, at man skal lukke juleaftensdag – eller grundlovsdag for den sags skyld – men slet ikke juleaftensdag.

Vi er også utrolig irriterede – jeg ved ikke, hvilke stærkere ord man skal bruge – over de sortimentsbestemmelser, som kommer til at gælde. Det har allerede været omtalt af hr. Svend Erik Hovmand, hvordan man skal adskille butikker, som skal handle med specielle varer. Hvorfor i alverden må man f.eks. sælge ymer, når man ikke må sælge ymerdrys? Det er da at gøre det langt mere besværligt for indehaverne og forbrugerne, end det er i dag.

Hvordan vil man dog administrere al den afskærmning i butikkerne? Vi skal have et butiksankenævn, altså endnu en kontrol. Man vil give politiet mulighed for at skride ind uden offentlig påtale, som det hedder. Er det ikke at lægge flere byrder på politiet, end det rent faktisk har i øjeblikket? Det synes jeg. Samfundet vil blive endnu mere restriktivt, end det er i øjeblikket, og det er såmænd alt rigeligt.

Jeg tror, at med denne nye lov vil der blive endnu flere overtrædelser. Man opfordrer jo til, at de, der har butikkerne, skal være lovovertrædere, og der er ikke nogen inden for brancherne, der tror på, at disse bestemmelser vil blive overholdt.

Selvfølgelig skal man have frit valg af åbningstid og af, hvad man vil sælge. Det er ikke noget, vi skal blande os i fra Folketingets side.

Der bliver nok ikke sagt meget under det næste forslag, som er Fremskridtpartiets forslag til en totalophævelse af lukkeloven. Jeg er bare meget tilfreds med, at Venstre i hvert fald kan støtte vores forslag om en total liberalisering.

Dette forslag vil give panik før lukketid i mange hjem, og det synes vi ikke der er behov for at Folketinget medvirker til.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Egentlig er det ganske fair, at der er partier herinde, der er uenige i det forslag, der her er fremsat. Det er fair nok, at man fra Venstres og

fra Fremskridtspartiet side melder klart ud, at man ønsker at fjerne lukkeloven, og fair nok, at vi fra De Konservative får svar om, at de egentlig ønsker det samme.

Det er altså fair nok, at vi ikke er enige, men jeg tror egentlig, det havde været gavnligt. Det er måske ikke helt tilfældigt, at det ikke er Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet, der har været med til de mange møder, der har været holdt i de seneste måneder landet over; men jeg tror, det havde været gavnligt for de tre partier.

Der har ikke været et eneste møde, hvor der på noget tidspunkt er blevet fremført ønske om en ophævelse af lukkeloven. Jeg har en fornemmelse af, at det vil gavne, hvis man prøver at lytte lidt til, hvad man melder derudefra. Jeg har undret mig meget over at høre de meget klare meldinger, der også fra Venstres og De Konservatives byrådsmedlemmer er kommet, med suk over, at man kunne forestille sig at ophæve en lukkelov.

Hr. Svend Erik Hovmand sagde, at de stillede ændringsforslag var socialistiske.

Jeg har en fornemmelse af, at Dansk Fødevareråd, handelsstandsforeningerne, Håndværksrådet, Dansk Handel og Service og De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark ikke betragter sig som værende specielt socialistiske foretagender.

Hvis man går igennem de henvendelser, der er kommet fra de nævnte organisationer, som jeg har gjort her, vil man konstatere, at de alle har peget på problemer, som der rent faktisk er blevet taget højde for i ændringsforslagene.

Det sidste, jeg gerne vil spørge hr. Svend Erik Hovmand om, er: Forstod jeg det ret, at hvis vi sikrer, at morgenbrødet ude i landsbyerne fremover også kan sælges fra den lille købmand, så vil man støtte det af regeringen fremsatte lovforslag?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Der har været temmelig meget snak om organisationer i forbindelse med denne lukkelov, og jeg vil gerne meddele Fremskridtspartiets synspunkt: Man skal lytte, man skal lade sig inspirere, men det er naturligvis til enhver tid os, der tager bestemmelserne herinde, uanset om der kommer beslutninger fra HK, eller hvor de ellers kommer fra. Det skal være en

[Pia Kjærsgaard]

klokkeklar melding til Socialdemokratiet og måske også lidt til De Konservative.

Fru Lissa Mathiasen er så forhippet på, at man skal lytte efter og bemærke, at der er ikke nogen af de her organisationer, som har ønsket en total liberalisering. Jamen her er der jo igen tale om forskelligheder i den ideologiske opfattelse. Alt andet lige ville det skabe ro og være en forbedring for forbrugerne. Det ville faktisk også være en forbedring for Folketingets medlemmer, at vi ikke længere skulle blande os i denne lukkelov. Det er da ulideligt, at vi skal blive ved, og gennem årene – selv om det måske umiddelbart er en ret lille sag – har det faktisk altid været en utrolig stor sag ikke alene uden for disse mure, men så sandelig også inden for.

Det er da ikke rimeligt, når HK'ere nu siger, at de får en arbejdstid, som gør, at de ikke kan deltage i det almindelige pulserende liv. Hvorfor i alverden skulle det være anderledes for HK'ere end for andre mennesker i dette samfund? Vi har så tit fremført forskellige steder, at der er masser af grupper, som arbejder på tider, hvor andre har fri. Det kan man vel indrette sig på. Det er jo stadig væk ikke sådan, at arbejdstiden bliver udvidet med dette her. Den er stadig den samme, men den kan komme til at ligge på andre tidspunkter, alt efter hvordan man aftaler det. Jeg mener, det er i orden, at handelsstandsforeninger osv. indbyrdes kan aftale, hvordan man åbner og lukker i et byområde, men jeg mener ikke, vi skal aftale det herinde i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Det er rigtigt, at lukkeloven af mange – også herinde – opfattes som en lille sag. Jeg ser også nogle, der af og til trækker på smilebåndet, når vi ca. en gang om året diskuterer lukkeloven, men jeg vil også gerne sige, at der vel ikke er anden lovgivning, vi vedtager, der i den grad berører samtlige borgere i dette land. Det er måske derfor, at den optager befolkningen mere, end den optager folketingsmedlemmerne.

Så sagde fru Lissa Mathiasen, at fru Lissa Mathiasen havde deltaget i et utal af møder, og jeg tør også godt uden at overdrive sige, at jeg har deltaget i et par møder om lukkeloven. Der er én ting, der går igen, som jeg lige skal gøre regeringen opmærksom på, og det er, at nu har

den altså et nyt ansvar, som er meget stort, som både medarbejdere i og indehavere af butikkerne påpeger, og det er: Når I nu udvider åbningstiden igen, er I nødt til at sørge for, at der også bliver udvidet adgang til, at vi kan få passet vores børn i vuggestuer, i børnehaver. I kan ikke bare bevidstløst udvide åbningstiden, uden at det andet følger med, og I er også nødt til at sørge for, at busserne ikke kører i 10 minutters drift inden for den gamle åbningstid; driften skal udvides, for ellers kan folk ikke komme til og fra. Fra Lyngby Storcenter, har man fortalt mig, går alle busserne ét minut over syv, og når man lukker kl. 7, kan medarbejderne altså ikke være ude af butikkerne kl. 7. Så går den næste bus kl. 8. Når I vedtager det her, har I altså et ansvar for at tilpasse det øvrige samfund. Det siger jeg bare, og derfor er lukkeloven så vigtig.

Anden næstformand (Grove):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at de direkte tiltaleformer »I« og »jer« ikke er tilladt.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Når fru Lissa Mathiasen kalder mig på talerstolen i spørgsmålet om organisationernes holdning, er jeg nødt til at gøre både den socialdemokratiske og andre ordførere opmærksom på, hvad organisationerne rent faktisk har skrevet. En lang, lang, lang række af organisationerne indleder deres henvendelse med at sige: Vi er principielt tilhængere af en ophævelse af denne lov, men skal den ændres . . . osv. osv.

Så siger fru Lissa Mathiasen, at vi kan dog ikke også tage disse organisationers udsagn som et positivt bidrag til det ændringsforslag, som jeg omtalte i mit indlæg, ændringsforslag nr. 3 i betænkningen, det ændringsforslag, som indebærer, at mange små butikker skal kaste sig ud i overordentlig store omkostninger for at kunne fortsætte deres nuværende aktivitet.

Jeg vil bare gøre fru Lissa Mathiasen opmærksom på, at når organisationerne ikke har reageret særlig negativt over for dette forslag, skyldes det den enkle kendsgerning, at forslaget først er kommet nu. I det øjeblik, forslaget bliver kendt ude omkring i landet i de enkelte butikker, tror jeg nok, at mange af organisationernes medlemmer vil tage sig til hovedet. Der

[Svend Erik Hovmand]

har allerede i pressen været en række eksempler på dette, og jeg synes, det er fantastisk, at man kan komme med et forslag om statens indblanding i en fri næring, der er så restriktivt over for erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Tommy Dinesen (SF):

Jeg synes, der er kommet et nyt argument efter fem år – det synes jeg er godt – og det er det, som hr. Flemming Hansen nu kommer med: at busserne nu går ét minut før fra Lyngby Storcenter.

Som trafikpolitisk ordfører vil jeg tage initiativ til, at tiderne bliver afpasset, så busserne kommer til at køre på de tidspunkter, hvor folk skal hjem; det vil jeg gerne love. Så er det argument i hvert fald væk.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg har egentlig dyb respekt for, at hr. Flemming Hansen også tager alvorligt på de problemer, der eventuelt måtte opstå i forbindelse med en ændring af lukkeloven. Jeg har dyb respekt for, at hr. Flemming Hansen interesserer sig for børnepasning og for den kollektive trafik m.v.

Men jeg undrer mig lidt over, at hr. Flemming Hansen ikke har mere respekt for den amtskommunale selvbestemmelse, siden hr. Flemming Hansen mener, at det nu er os, der skal til at afgøre det. Jeg er meget overbevist om – det er faktisk et emne, der har været debatteret meget rundt omkring op til kommunevalget – at man naturligvis dér, hvor man måtte beslutte at ændre åbningstiderne, også vil indrette det, så det passer i forhold til børnepasning m.v.

Så kan jeg sige i den forbindelse, at den første reaktion, jeg indtil videre har fået fra dem, som har forholdt sig til dette forslag om en større mulighed for fleksibilitet i åbningstiden, rent faktisk stemmer overens med det, vi hele tiden har sagt: Vi tror ikke, at det betyder længere åbningstider, men en større grad af fleksibilitet, og det betyder, at specialbutikkerne med dette forslag i hånden rent faktisk vil have mulighed for 8½ times kortere åbningstid om ugen i forhold til det, der gælder nu.

Så har jeg kun den ene bemærkning til fru Pia Kjærsgaard, som siger, at det ville være rart, hvis vi fremover herinde i Folketinget kunne slippe for denne diskussion, at jeg synes, det er en grad af ansvarsforflygtigelse, som egentlig ikke klæder dette hus.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det er faktisk et udtryk for præcis det modsatte. Det er, fordi Fremskridtspartiet har det synspunkt, at borgerne godt kan tage ansvaret for sig selv, at det ikke er noget, folketingspolitikere skal gøre i ret stort omfang. Så det er præcis det modsatte af det, fru Lissa Mathiasen sagde. Det er, at borgerne får lov til at tage ansvaret, i stedet for at Folketingets politikere mener, at de skal tage ansvar på vegne af den danske befolkning.

Merethe Due Jensen (KRF):

Der er blevet talt meget om ansvar her i dag.

Jeg vil gerne lige reagere på det, hr. Flemming Hansen netop sagde om, at forretningerne skulle have åbent efter behov. Jeg kunne godt tænke mig at spørge: Efter hvis behov? Skal det være efter folketingsmedlemmernes behov, ja, så bliver det jo tilstande som i USA, hvor man har døgnåbent, og det kan jeg under ingen omstændigheder tilslutte mig.

Det undrer mig også, at hr. Flemming Hansen kan udtale sig på denne måde med hensyn til, at man skulle have åbent efter behov, når hr. Flemming Hansen selv er forretningsdrivende. Jeg tror nok, at der vil blive lagt nogle store omkostninger på vareleverancer, hvis man den ene gang efter den anden havde mærket sin forretning med »Her er åbent efter behov«, således at vareleverancerne skulle ske efter kl. 15, hvis det var den åbningstid, man ønskede.

Fru Pia Kjærsgaard nævner, at det er vigtigt at tage hensyn til turismen. Jeg vil da nok sige, at jeg sætter familien højere end eventuelle amerikanske turister, der kommer til landet og har oceaner af tid til at handle inden for den nuværende åbningstid. Det, jeg vil sige med dette, er, at hvis vi liberaliserer totalt, er jeg bange for, at familien overhovedet ikke får noget samvær.

Med hensyn til juleaften vil jeg sige, at jeg da godt kan fortælle de tilstedeværende, at jeg

[**Merethe Due Jensen**]

ikke ville synes, det var spor hyggeligt juleaften at skulle tage båden til Bornholm, fordi man var ansat i en forretning, der var tvunget til at holde åbent juleaften. Så jeg synes egentlig, det er godt, at familien nu har fri, så de kan tage af sted med deres børn derhen, hvor de skal fejre julen.

I dag har vi en 37 timers arbejdsuge. Skal vi virkelig til at høre på, at vi skal have en total liberalisering, hvor man skal have åbningstider, som man havde, dengang man havde en arbejdsuge på 60 timer? Nej tak!

Jeg vil slutte af med at spørge Venstre: Hvordan kan man med Venstres holdning gå med til, at man nu også skal holde åbent om søndagen?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om butikstid. (Lovforslag nr. L 73).

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, § 2, ændringsforslag nr. 2 og 3, § 3, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 4, således ændret, §§ 5 og 6, ændringsforslag nr. 5, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 6 og 7, § 8, således ændret, ændringsforslag nr. 8 og 9, § 9, således ændret, og § 10

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ophævelse af lov om butikstid. (Afskaffelse af lukkeloven). (Lovforslag nr. L 64).

Ændringsforslaget til teksten vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets tekst, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om ændring af lov om visse selskabers aflæggelse af årsregnskab m.v., lov om anpartsselskaber samt lov nr. 1060 af 23. december 1992. (Undersøgelse af årsregnskaber).

Af industriministeren (Trøjborg).

(Fremsat 24/11 93. Første behandling 1/12 93. Betænkning 27/1 94).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Erik Larsen (V):

Da der må være sket en fejl i den foreliggende betænkning, anmoder Venstre og De Konservative om, at der sker en rettelse i den trykte betænkning, således at det kommer til at fremgå, at Venstre og De Konservative indstiller lovforslaget til forkastelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 til titlen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 forkastedes, idet 41 stemte for, 68 imod.